

záležitosti ve hmotném výrobku, který by přešel do držby do vlastnictví objednatelova, nýbrž může záležitosti také jen v jiném nehmotném statku (na př. divadelní představení, podání informace o určité osobě a pod.). V tomto smyslu dlužno přisvědčiti procesnímu soudu, že smlouva o inserci podobá se spíše smlouvě o dílo, než smlouvě služební. Ostatně může obojí druh smluv obsahovati různé kombinace té nebo oné smlouvy a může přecházeti i ve smlouvu zmocňovací, protože opatření cizí záležitosti k příkazu jiné osoby (§ 1002 obč. zák.) jest o sobě také jen zvláštním druhem konání služby. Proto zákon v §u 1151 odstavec druhý obč. zák. odkazuje také na smlouvu zmocňovací. Avšak v tomto případě nejde o obdobu smlouvy zmocňovací, neboť tato liší se od smlouvy služební a o dílo jednak tím, že mandatář jedná v zastoupení jiného, jednak rázem úslužnosti. Mandatář bere na sebe opatření jistého jednání v zájmu a zastoupení mandantově a odtud podávají se předpisy §§ 1020 a 1021 obč. zák. Smlouva o inserci jest však smlouvou úplatnou a dvojstrannou (§§ 917 a 918 odstavec první obč. zák.), má podle vůle stran sloužiti zájmům obou stran a nemá za následek zastoupení inserenta dotýčným majitelem časopisu, jenž uveřejňuje inserát ve svém časopisu sice na objednávku, ale jako samostatný podnikatel; jest tedy taková smlouva po dobu smluvní pro obě strany závaznou a nelze ji jednostranně zrušiti. Na tom ničeho nemění okolnost, že u žalovaného prodejem hotelu odpadl hospodářský zájem na dalším uveřejňování inserátu, neboť neodpadl hospodářský zájem druhé smluvní strany, totiž majitele časopisu, na dalším trvání smlouvy, když tento s určitým pramenem příjmů po dobu smluvní počítati mohl a počítal. Tvrzení dovolacího spisu, že žalovaný v době udělení příkazu k inserování ještě nevěděl, že hotel prodá, a že se pak náhle rozhodl tak učiniti, jest jednak novotou, na kterou v řízení dovolacím nelze vzíti zřetele (§ 504 c. ř. s.), jednak odporuje přednesu žalovaného, že již v létě 1921 pojal úmysl, hotel prodati. Ostatně byl žalobce podle zjištění nižších soudů ochoten, text inserátu po prodeji hotelu přiměřeně změnit, čímž by byl vyšel vstříc i hospodářskému zájmu nového majitele, kdyby se s ním byl prodatel hotelu o převzetí inserátu dohodl. Ježto žalobce svůj závazek úplně splnil, jest i žalovaný povinen, svému závazku na zaplacení inserátu dostáti; k tomu by byl povinen i tehdy, kdyby si byl další plnění smlouvy se strany žalobcovy ani nepřál.

Čís. 3430.

Byla-li nedopatřením úředních orgánů zapsána služebnost do pozemkové knihy v rozsahu větším, než uvedeno ve zřizovací listině, jest rozhodným obsah listiny.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1924, Rv I 1411/23.)

Dle tržové smlouvy ze dne 8. července 1873 byla na hostinci čp. 11 v D. vložena pro žalovaného služebnost bytu, pokud bude svobodn. Podle doslovu tržové smlouvy byla služebnost bytu zřízena na

dobu, pokud bude žalovaný svoboděn a nezaopatřen. Žalovaný zůstal svobodným, dosáhl však životního zaopatření. Vlastník nemovitosti, zvěděv prý teprve roku 1921 pravý obsah smlouvy, domáhal se na žalovaném uznání, že služebnost bytu uhasla a že dle rozsudku, žalobě vyhovujícího, může býti vložen výmaz služebnosti bytu na hostinci čp. 11. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud uznal dle žaloby.

Důvody:

Odvolací soud míní, že knihovní zápis stal se pravoplatným ať podle §u 62 knih. zák., nebo podle ustanovení zákona ze dne 25. července 1871 čis. 96 ř. zák. o upravovacím řízení při zakládání pozemkových knih, že tedy je tento zápis rozhodným pro obsah i časový dosah služebnosti (§§ 4 a 5 knih. zák.), že se žalovaný může dovolávati i dřívějšího ustanovení §u 1469 obč. zák. o tabulárním vydržení, zvláště když z výsledku sporu a ze skutkového zjištění první stolice nevyplývá nijaká jeho obmyslnost, že má tedy žalovaný právo bydleti, dokud je svoboděn. Odvolacímu soudu nelze přisvědčiti. Žalovaný nabyt podle tržové smlouvy služebnosti bytu pouze na dobu, dokud bude svoboděn a nezaopatřen; jenom této služebnosti bylo jím nabyto, a nikoliv té, která jest od nabyté rozlišna a která se do pozemkové knihy dostala pouze na základě neúplného zápisu. Nebylo zjištěno, že tato původní služebnost bytu byla při pozdějších převodech vlastnictví nějak změněna, jmenovitě, že byla proměněna ve služebnost toho rozsahu, jaký tvrdí žalovaný. Ve smlouvě ze dne 5. května 1896 (převod vlastnictví z Jana S-a na Barboru R-ovou) jest uvedeno: »Bez započtení do tržové ceny přejímá Barbora R-ová knihovně pro Václava S-a (žalovaného) váznoucí služebnost bydlení na tak dlouho, dokud je svoboděn«. Ve smlouvě ze dne 21. srpna 1913 (převod vlastnictví z Barbory R-ové na žalobce) jest uvedeno: »Kupující přejímá bez započtení do tržové ceny podle tržové smlouvy ze dne 8. července 1873 pro Václava S-a váznoucí právo za dobu svobodného stavu podle obsahu knihovního zápisu k dalšímu trpění, pokud se týče vybývání«. Přejal tedy i žalobce služebnost s poukazem na tržovou smlouvu ze dne 8. července 1873, byť i podle obsahu knihovního zápisu, k dalšímu trpění, pokud se týče vybývání, tedy převzal původně zřízenou služebnost v rozsahu určeném tržovou smlouvou ze dne 8. července 1873, a nelze souhlasiti s právním názorem soudu odvolacího, že přijal tuto služebnost podle zkomoleného zápisu knihovního, neboť knihovní zápis není nabývacím důvodem a nesejde na tom, že v době převodu vlastnictví na žalobce byl žalovaný již zaopatřen a že nebylo řeči při uzavírání smlouvy o tom, že sporná služebnost již uhasla, neboť vzhledem k obsahu tržové smlouvy ze dne 8. července 1873, které se může žalovaný dovolávati jedině jako nabývacího důvodu, založené do sbírky listin a součást pozemkové knihy tvořící (§§ 1 a 5 knih. zák.), nemohlo býti pochybnosti, že knihovní zápis, na kterém žalovaný buduje s niž-

šími soudy své udánlivé právo, jest nezhojitelně zmatečný, poněvadž zkomolením, tedy chybou soudních orgánů zápis ten vykonavších, vytváří pro žalovaného zcela jinou služebnost, než jak pro něho zřízena byla řečenou smlouvou. Zápis takový nikdy nemůže nabýti právní moci, předpisu Šu 62 knih. zák. nemůže býti v tomto případě užito. Odvolacímu soudu nelze také přisvědčiti, pokud podle svých zjištění usuzuje, že držba žalovaného ve příčině sporné služebnosti není obmyslná a že se žalovaný může dovolávati ustanovení Šu 1469 obč. zák. o knihovním vydržení. Žalovaný, nenahlédnuv do sbírky listin a v ní uložené smlouvy tržové, jeho služebnost zřizující, projevil tak nápadnou nedbalost, že jest tím jeho bezelstnost vyloučena a proto nemůže býti řeči o bezelstnosti jeho držby. Proto bylo uznati, že jeho služebnost bytu, zřízená na dobu, pokud bude Václav S. svoboden a nezaopatřen, zanikla, poněvadž bylo zjištěno, že je zaopatřen.

Čís. 3431.

Žaloba na plnění interese dle Šu 368 ex. ř. Byla-li původní smlouva obchodem, dlužno interese posuzovati dle čl. 355 a 357 obch. zák. Pro určení výše abstraktní škody jest rozhodnou doba, kdy rozsudek, přisuzující plnění, se stal vykonatelným. Ustanovení Šu 7 lichevního zákona nepřichází tu v úvahu.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1924, Rv I 1459/23.)

Žalující komunální ústředna uzavřela se žalovaným velkostatkářem smlouvu o dodání dřeva. Ježto žalovaný dřeva nedodal, domáhala se žalobkyně plnění žalobou, již bylo právoplatně vyhověno a žalovanému uloženo plnění ve lhůtě šestiměsíční. Když exekuce ku vydobytí přisouzeného plnění zůstala bezvýslednou, domáhala se žalobkyně na žalovaném náhrady abstraktní škody, již vypočetla rozdílem mezi průměrnou cenou dřeva v době podání žaloby a cenou umluvenou. Rozdíl dle výpočtu žalobkyně činil celkem 338.402 Kč. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** přiznal žalobkyni 229.044 Kč, to jest rozdíl mezi průměrnou cenou dřeva v době, kdy uplynula pariční lhůta rozsudku na plnění, a cenou umluvenou. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalovaného rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel napadá podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. odvolací rozsudek jenom ve příčině výše žalobního nároku a ve příčině doby, která byla vzata tomuto výpočtu za základ. Dle Šu 912 obč. zák. může věřitel za určitých podmínek žádati na dlužníkovi kromě hlavního dluhu také vedlejší příslušenství, a příslušenstvím takovým jest také náhrada škody, nebo toho, co druhému na tom záleží, že závazek nebyl splněn náležitě. Tohoto nároku, opírajícího se v dalším o předpis Šu 368 ex. ř., se ža-